

Vastaanottaja
Prokon Wind Energy Finland Oy

Asiakirjatyyppi
Luontoselvitysraportti

Päivämäärä
4.11.2022

PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAHANKE SÄHKÖNSIIRRON LUONTOSELVITYS

PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAHANKE SÄHKÖNSIIRRON LUONTOSelvitys

Projekti **Pieni-Paljakan tuulivoimahanke**
Projekti nro **1510064982**
Vastaanottaja **Prokon Wind Energy Finland Oy**
Asiakirjatyyppi **Luontoselvitysraportti**
Versio **1**
Päivämäärä **4.11.2022**
Laatija **Linda Uusihakala**
Tarkastaja **Satu Laitinen**
Kansikuva **Kuva sähkönsiirtoreitiltä 21.7.2022.**

Ramboll
PL 25
Itsehallintokuja 3
02601 ESPOO

P +358 20 755 611
F +358 20 755 6201
<https://fi.ramboll.com>

Ramboll Finland Oy
Y-tunnus 0101197-5, ALV rek.
Kotipaikka Espoo

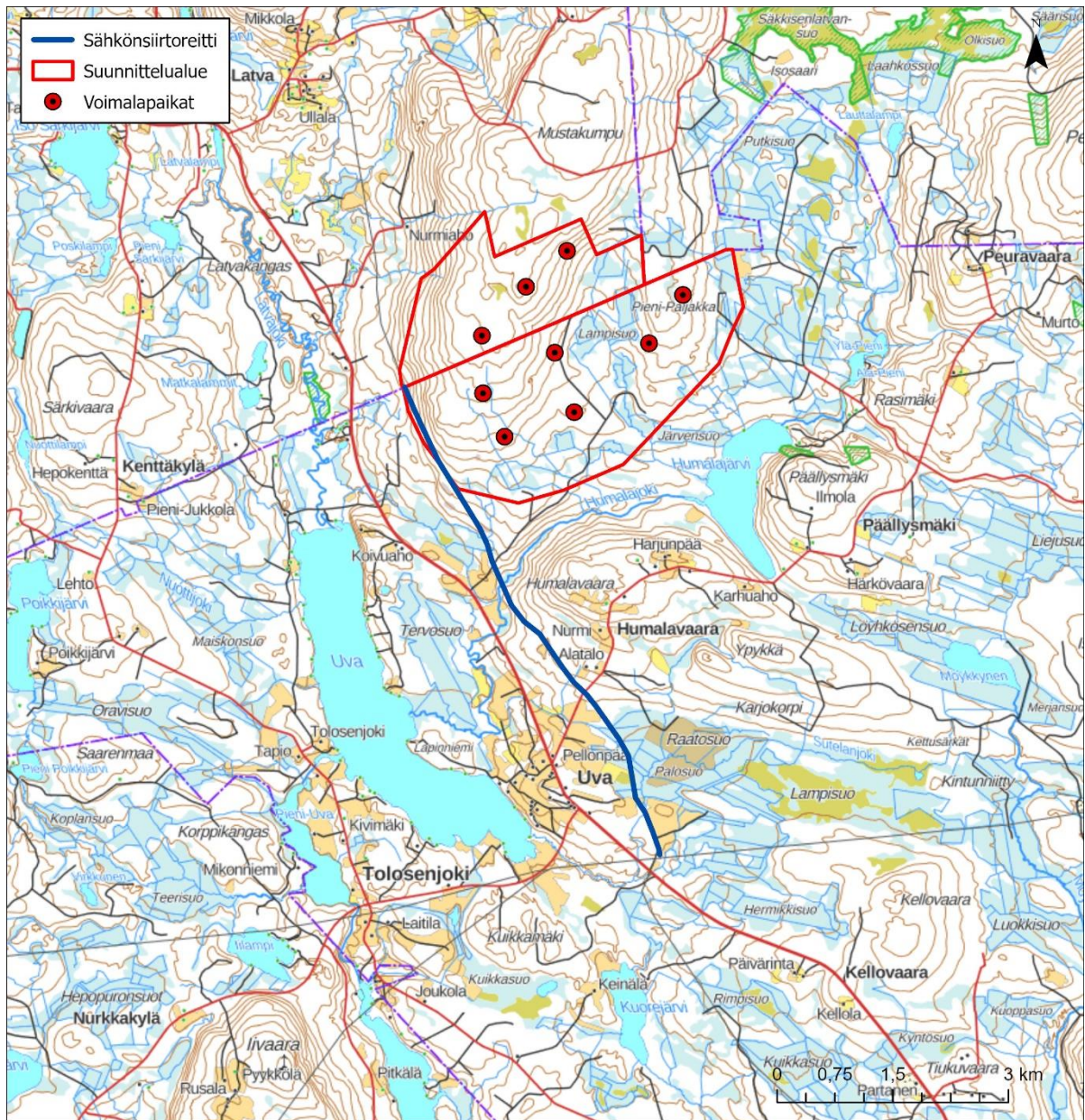
SISÄLTÖ

1.	Johdanto	2
2.	Lähtötiedot	3
3.	Menetelmät	5
4.	Tulokset	5
5.	Johtopäätökset	12
6.	Lähteet	12

1. JOHDANTO

Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee enintään yhdeksän tuulivoimalan rakentamista suunnittelualueelle, joka sijoittuu eteläosastaan Ristijärven kuntaan ja pohjoisosastaan Puolangan kuntaan (Kuva 1-1). Hankkeesta toteutetaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukainen ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Tämä sähkönsiirron luontoselvitys on laadittu Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyä varten Ramboll Finland Oy:n toimesta. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa ja kuvata sähkönsiirtoreitin kasvillisuus ja luontotyytit, tunnistaa mahdolliset EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeille soveltuvat elinympäristöt ja kartoittaa tarvetta direktiivilajien ja linnuston erillisselvityksille reitillä. Inventoitu sähkönsiirtoreitti kulkee jo olemassa olevaa Kajaven voimajohtokäytävää pitkin Puolangan ja Ristijärven väliseltä kuntarajalta Fingridin liityntäpisteeseen. Maastotöistä ja raportoinnista vastasi FM, ekologi Linda Uusihakala.

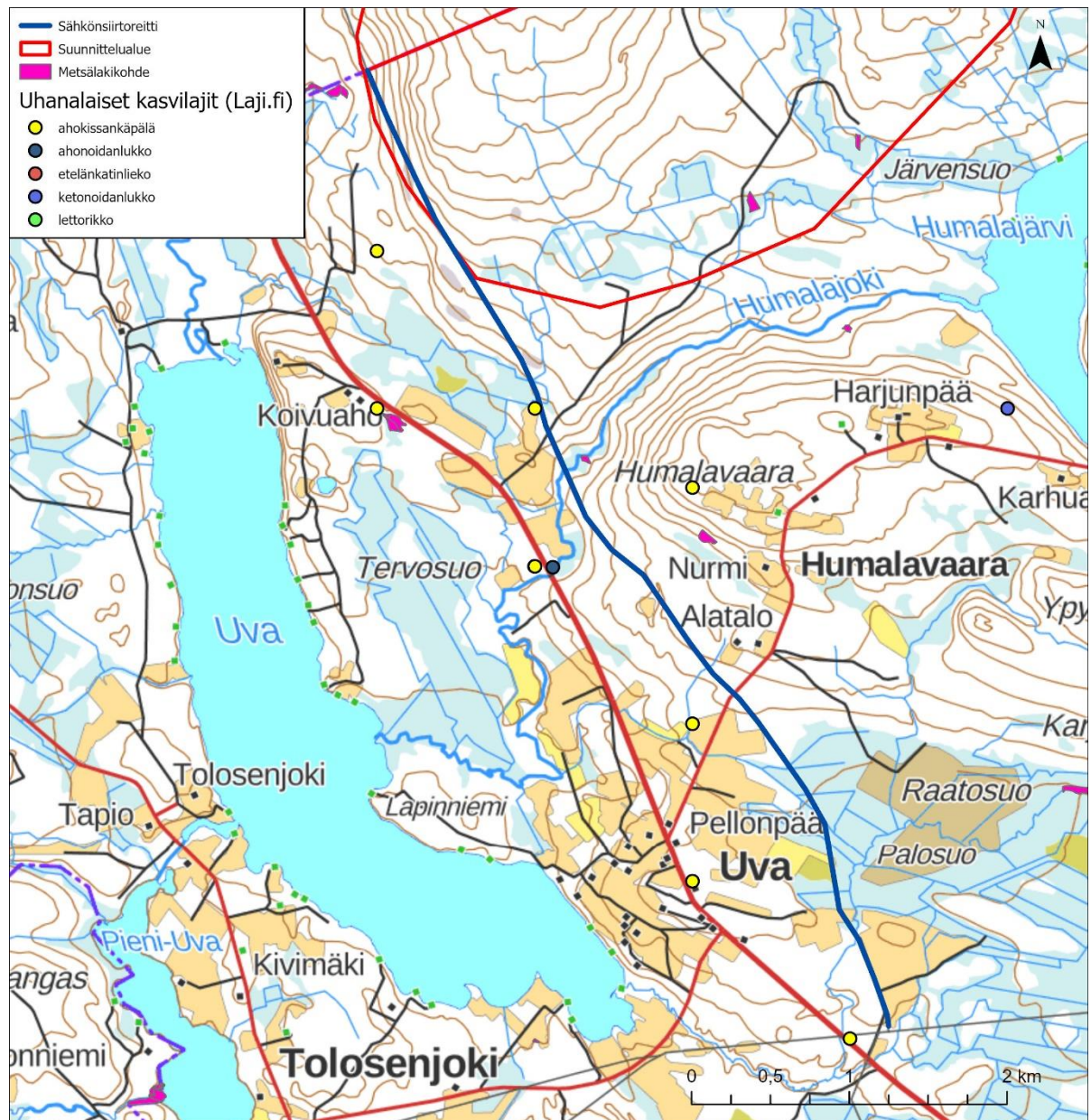
Kuva 1-1. Suunnittelualueen ja sähkösiirtoreitin selvitysalueen sijainti. Taustakartta: MML.

2. LÄHTÖTIEDOT

Lähtötietoina käytettiin seuraavia aineistoja:

- Metsäkeskuksen paikkatietoaineisto metsälain 10 § mukaisista metsäluonnon erityisen tärkeistä elinympäristöistä
- Metsäkeskuksen paikkatietoaineisto metsävaratiedoista
- Monilähteen valtakunnan metsien inventoinnin saatavilla olevia paikkatietoaineistoja
- Lajitietokeskuksen ylläpitämästä Laji.fi-palvelusta haetut havainnot uhanalaisista lajeista (aineistohaku 18.7.2022)

Sähkönsiirtoreitille tai sen läheisyyteen ei sijoitu lähtötietojen perusteella huomionarvoisia luontokohteita. Laji.fi-palvelusta haettujen havaintojen perusteella reitin läheisyyteen sijoittuu yksi silmälläpidettävän ahokissankäpälän (*Antennaria dioica*) esiintymä. Lähtötiedot on esitetty kartalla kuvassa 2-1 (Kuva 2-1). Lisäksi vaikutusalueella esiintyy uhanalaista (EN) jokihelmisimpukkaa (*Margaritifera margaritifera*) (Laji.fi, aineistohaku 11.11.2021). Sähkönsiirtoreitin varrelta ei ole tiedossa havaintoja EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeista.

Kuva 2-1. Metsälain 10 § erityisen tärkeät elinympäristöt sekä Laji.fi-palvelusta haetut uhanalaisten kasvilajien havainnot. Taustakartta: MML.

3. MENETELMÄT

Kasvillisuus selvitys toteutettiin yhden päivän aikana 21.7.2022. Selvityksessä havainnoitiin kasvillisuutta ja luontotyyppejä. Selvitys kohdennettiin olemassa olevalle voimajohtokäytävälle sekä lähtötietojen perusteella sen ympäristöön. Reitti kuljettiin kerran läpi. Pelloille, hakkuille ja nuoriin taimikoihin ei tehty käyntejä.

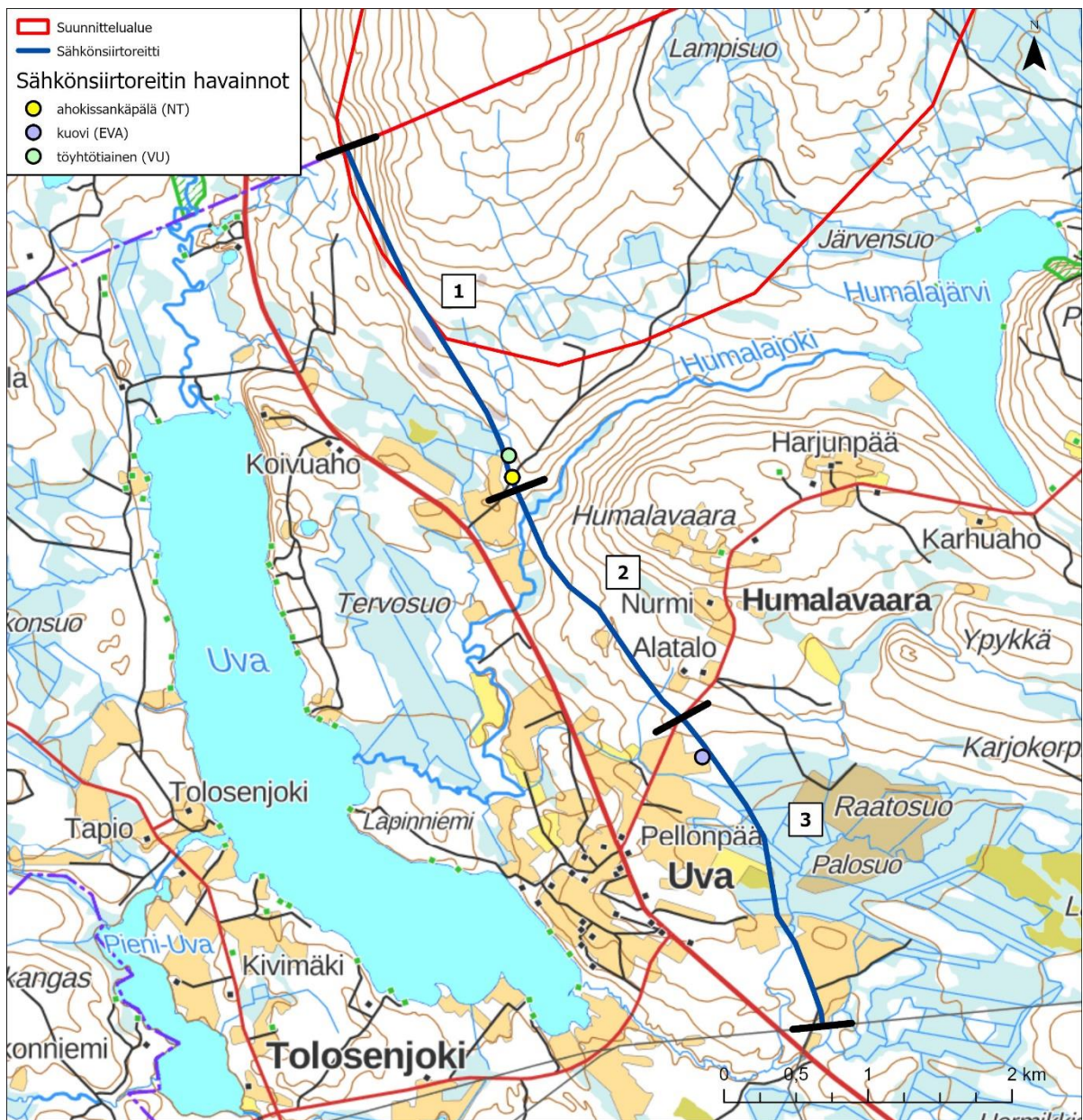
Huomionarvoiset kasvilajit ja muut huomiot merkittiin paikkatiedoksi Esrin Fieldmaps-sovelluksella. Kasvillisuus selvityksessä keskityttiin etenkin uhanalaisiin, silmälläpidettäviin, rauhoitettuihin tai muuten huomionarvoisiin lajeihin. Luontotyyppiselvityksessä havainnoitiin kasvillisuuden yleispiirteitä, puuston ikää, lahopuun määrää, luonnontilaisuutta ja lajistoa, ja keskityttiin huomionarvoisiin luontokohteisiin. Huomioitavia kohteita ovat esimerkiksi:

- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojeltavat luontotyytit
- Vesilain 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyytit
- Metsälain 10 § mukaiset metsäluonnon erityisen tärkeät elinympäristöt
- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet, kuten perinneympäristöjen luontotyytit, vanhan metsän piirteitä omaavat kohteet, geologisesti arvokkaat muodostumat
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset luontotyytit (Kontula & Raunio 2018)
- Luontodirektiivin liitteen IV lajeille, luonnonsuojelulain mukaisille erityisesti suojeltaville ja uhanalaisille eliölajeille sekä muille huomionarvoisille eliölajeille tärkeät tai mahdolliset esiintymisalueet
- METSO-kriteerit täyttävät kohteet.

Kasvillisuuden lisäksi havainnoitiin selvitysalueen linnustoa ja sen soveltuvuutta EU:n luontodirektiivin liitteen IV-lajien elinympäristöiksi ja kartoitettiin tarvetta lisäselvityksille.

4. TULOKSET

Sähkönsiirtoreitti kulkee olemassa olevaa johtokäytävää pitkin, joka kulkee talouskäytössä olevien metsien, ojitettujen rämeiden sekä peltoalueen läpi. Selvitysalue on jaettu raportointia varten kolmeen osuuteen, jotka on esitetty kartassa 4-1 (Kuva 4-1). Osuuksilla esiintyviä luontotyyppejä on kuvailtu alla.

Kuva 4-1. Sähkösiirtoreitin osuudet ja selvityksessä tehtyt huomionarvoisten lajien havainnot.

Osuus 1

Pohjoisosastaan reitti vaihtelee kalliisille kohdille sijoittuvan kuivahkon kankaan, tuoreen kankaan sekä näiden väliin kosteisiin painanteisiin sijoittuvien rahkarämemuuttumien välillä. Reitin kuivahkojen kankaiden lajistoa ovat mm. variksenmarja, puolukka, kanerva, vaivaiskoivu, metsälauha ja kultapiisku. Tuoreen kankaan osuuksilla johtokäytävällä on tiheä kasvusto koivun taimia, pajukkoa ja heinikkoa. Rahkaisilla kohdilla kasvillisuus koostuu mm. suokukasta, suomuuraimesta, kanervasta, tupasvillasta sekä rahka- ja karhunsammalista.

Huomionarvoisista kasvilajeista reitin varrella havaittiin silmälläpidettävää (NT)

ahokissankäpälää (*Antennaria dioica*), jota kasvoi tien pientareella johtokäytävän kohdalla.

Kuva 4-2. Kuivaa kangasta reitin osuudella 1.

Kuva 4-3. Heinittynyttä ja taimettunutta johtoaukeaa osuudella 1.

Kuva 4-4. Rahkarämemuuttumaa osuudella 1.

Osuus 2

Humalajoen ja Peuravaarantien välillä kasvupaikkatyyppi vaihtelee kosteiden ja kuivempien niittymäisten ympäristöjen sekä kuivahkojen kankaiden välillä. Humalajoen ympäristössä kostealla niityllä kasvaa mm. runsaasti mesiangervoa, heiniä, järviruokoa ja pajukkoa. Humalavaaran rinteelle kohottaessa esiintyy yhä enemmän samanlaisia kuivahkoja kankaita kuin osuudella 1. Rinteeltä laskeuduttaessa johtokäytävää pitkin etelään päin kasvupaikka muuttuu jälleen kosteaksi ja niittymäiseksi, tiheästi heinittyneeksi ja taimettuneeksi. Peuravaarantien pohjoispuolella johtokäytävällä esiintyy kuivempaa niittymäistä ympäristöä, jossa kasvavat mm. niittyhumala, isolaukku, karhunputki, kultapiisku, metsäkurjenpolvi, valkoapila, metsäkurjenpolvi ja nurmirölli. Niittykasvillisuutta tavattiin reitin kohdilla, joita ympäröivät metsät ovat tuoreita tai lehtomaisia kankaita. Vaikutusalueella tavataan myös uhanalaista (EN) **jokihelmisimpukkaa (*Margaritifera margaritifera*)** (Laji.fi).

Kuva 4-5. Johtokäytävän poikki kulkeva Humalajoki.

Kuva 4-6. Kosteaa niittyä ja pensaikkoo Humalajoen lähistössä.

Osuus 3

Peuravaarantien eteläpuolella on lyhyt osuus tuoretta kangasta, jolla kasvaa mm. kataja, puolukka, mustikka, metsälauha ja kangasmaitikka. Kangas vaihtuu Karjosuon kohdalla varputurvekankaaksi. Varputurvekangasta peittää runsas vaivaiskoivu- ja suopursupeite, joiden lisäksi tavataan variksenmarjaa ja juolukkaa.

Turvetuotantoalueiden jälkeen, ennen liittymistä Fingridin liityntäpisteeseen, reitillä on tavanomaista heinittynyttä, koivuntaimia ja maitohorsmaa runsaasti kasvavaa voimajohtoaukeaa sekä peltoa.

Kuva 4-7. Tuoretta kangasta Peuravaarantien ja Karjosuon välisellä osuudella.

Kuva 4-8. Varpurivekangasta Karjosuon läpi kulkevalla osuudella.

Direktiivilajit ja linnusto

Sähkönsiirtoreitti sijoittuu jo olemassa olevalle johtokäytävälle, eikä sen varrelle sijoitu huomionarvoisia elinympäristöjä. Selvityksessä ei havaittu tarvetta jatkoselvityksille.

Metsäkuviot, joiden läpi reitti kulkee, ovat liito-oravan kannalta liian nuoria, pääosin mäntyvaltaisia talousmetsiä. Reitille sijoittuu paikoin vetisiäkin osuuksia, mutta näitä ei voitu tulkita viitasammakolle soveltuviksi elinympäristöiksi.

Reitin varrella ei havaittu lepakoiden pesä- tai päiväpiiloiksi soveltuvia rakenteita kuten louhikkoja, kolopuita tai rakennuksia. Reitille sijoittuvat metsät eivät ole lepakoiden kannalta erityisen soveltuvia, sillä talouskäytössä olevissa metsissä on niukasti laho- ja kolopuita, joita lepakot voisivat käyttää pesä- tai päiväpiiloina. Reitille sijoittuu kuitenkin lepakoille soveltuvia saalistusalueita. Pohjanlepakot saalistavat avoimilla alueilla kuten hakkuilla ja metsäautoteillä, joita sijoittuu sähkönsiirtoreitin varrelle. Reitille eteläosaan sijoittuvat pellot ja kulttuurimaisema sekä vesistöjen kuten Humalajoen lähiympäristöt ovat myös lepakoille otollista ympäristöä.

Reitin varrella havaittu linnusto koostui pääosin tavanomaisesta metsälajistosta sekä kulttuuriympäristön lajistosta. Selvityksen aikana havaittiin peippo, tali- ja sinitiainen, hippiäinen, laulurastas ja varis. Huomionarvoisista lajeista havaittiin osuutta 1 reunustavassa kuivahkossa kangasmetsässä **töyhtötiainen** (VU) ja osuuden 3 lähelle sijoittuvalla pellolla varoittava **kuovi** (kansainvälisen linnustonseurannan erityisvasteulaji). Selvitystä ei tehty pesimälinnuston havainnoinnin kannalta parhaana ajankohtana, mutta selvityksen aikana tehdyt havainnot sekä suunnitellulla tuulivoima-alueella tehty pesimälinnustoseselvitys antavat yleiskuvan sähkönsiirtoreitin linnustosta.

5. JOHTOPÄÄTÖKSET

Ahokissankäpälää (NT) lukuun ottamatta sähkönsiirtoreitin varrella ei havaittu huomionarvoisia kasvillisuuskohteita. Reitti sijoittuu jo olemassa olevalle johtokäytävälle, eivätkä reitille sijoittuvat luontotyytit ole luonnontilaisia. Kasvupaikkatyypeistä reitillä on kuivahkoja kankaita, varputurvekankaita, rahkarämeitä ja niittymäisiä ympäristöjä. Reittiä ympäröivät metsät ovat kuivahkoja, tuoreita kankaita ja lehtomaisia kankaita tai turvekankaita. Kasvupaikkatyyppien tunnuslajien lisäksi koko reitin varrella kasvaa johtokäytävälle tyypillisesti maitohorsmaa, metsä- ja hietakastikkaa, koivun taimia sekä katajaa. Reittiä ympäröivät metsäkuviot ovat talouskäytössä olevia kasvatusmetsiä. Reitillä ja sen ympäristössä ei ole EU:n luontodirektiivin liitteen IV-lajien kannalta huomionarvoisia elinympäristöjä.

Johtokäytävälle kohdistuvissa mahdollisissa toimenpiteissä on syytä huomioida silmälläpidettävän ahokissankäpälän esiintymä sekä jokihelmisimpukan esiintyminen vaikutusalueella. Vedenlaatua heikentävä pintavaluma on minimoitava. Toimenpiteet on myös ajoitettava linnuston pesimäkauden (1.4.-31.7.) ulkopuolelle, jotta huomionarvoisiin metsä- ja kulttuuriympäristöjen pesimälajeihin ei kohdistu häiriövaikutusta.

6. LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A.; Kemppainen, E.; Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.). 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Suomen Ympäristökeskus.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

Luonnonsuojelulaki, 20.12.1996/1096

Luontodirektiivi 92/43/ETY.

Metsäkeskus, avoin metsävara- ja luontotieto.

Metsälaki 1093/1996.

Suomen Lajitietokeskus, Laji.fi -palvelu.